

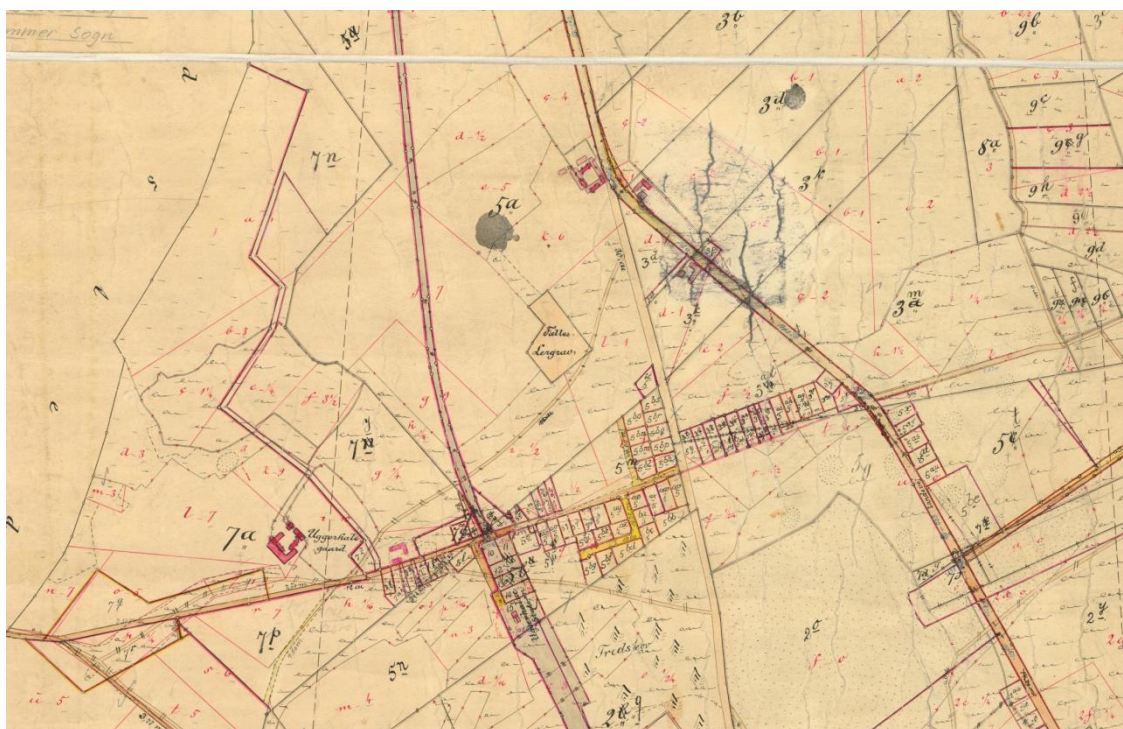
Horsens-Hammer Hjemstavnsforening

Lokalhistorisk Arkiv

Lidt om "Uggerhalegaard", "Ny Uggerhalne, Gl. Uggerhalne, "Granhøj", "Villa Verna" og et hus uden navn!

Skriftlige kilder er fortræffelige at gå til, når man vil lave ejendoms historie, men ofte er det aldeles nødvendigt at tale med personer, der har taget del i en ejendoms udvikling. Denne minihistorie tager udgangspunkt i én af de store gårde i Kinnerup, Horsens Sogn, gård nummer 7, på gamle kort kaldet Uggerhalegaard. Forskellige skriftlige kilder er benyttet for at bringe gårdens historie frem, men samtale med Anker Østergaard Christensen, Vodskov, der er slægtning fra ejendommen, bragte orden i den til tider brogede udvikling.

I Kinderup Bylaug, Horsens Sogn lå der 8 fæstegaarde – i Vestre Kinderup, i Øster Kinderup, i Eget og i Uggerhale (sådan stavede man omkring 1810) – alle var fæstegårde ejet af Langholt Hovedgaard. Omkring 1810 blev fæstegården Uggerhale ejet af godsejer, justitsråd Poul Lannig, fæstebonden hed Morten Jensen, som blev efterfulgt af Niels Jørgensen, hans søn Svend Jørgen Nielsen var den første selvejer. Han frikøbte gården af godsejer Nis Ahlmann i 1864. Der var et tilliggende på 137 tdr. land og gården var dermed en af de store fæstegaarde i Kinnerup, Horsens Sogn.

Matrikelkort: udsnit af Kinderup Bye oprindeligt tegnet 1812, denne udgave viser området op til 1965. På kortet ses Uggerhalegaard og Ny Uggerhalne med marker, jernbanen og Eget. Geodatastyrelsens Historiske Kort på nettet.

Horsens-Hammer Hjemstavnforening

Lokalhistorisk Arkiv

Der fulgte flere ejere indtil Peter Herman Jensen, født i Aaby Sogn (f. 1859) i 1899 købte Uggerhalnegaard, nu matrikel nummer 7a; 7b var tidligere blevet udstykket, det var en parcel, som lå både syd og nord for den nyanlagte Stokbrohedevej. Den nordlige parcel var et engareal, som gik ned til Geeraa.

Peter Herman var egentlig uddannet smed, men slog sig nu på landbrug. Peter Heman flyttede ind sammen med sin hustru Ane Kirstine (f. 1862) og deres søn Marius Mark (f. 1887), i 1900 fødtes Emilie, hun blev Ankers mor. Peter Herman drev sammen med sønnen Marius som medhjælper Uggerhalnegaard frem til 1916, hvor de solgte 7a til Jørgen Jensen, herefter fulgte Lars Larsen fra 1922 til 1963. Fra 1963 og frem til 1985 sad Aksel og Hedda Strandberg på ejendommen. Det var i deres tid, at arbejdet med rideheste begyndte. Bygmester Niels Jørgen Jensen, Uggerhalne byggede laden om, så der blev plads til hestene. I 1973 byggede Benny Frederiksen, Uggerhalne den første ridehal. Uggerhalne Sportsrideklub var skabt.

Gerda og Jakob Karlsen, der blev de næste ejere, havde fortsat rideskole på gården frem til 2015, hvor Andreas Helgstrand overtog og udviklede Uggerhalnegaard til det unikke hestemekka, som det er i dag.

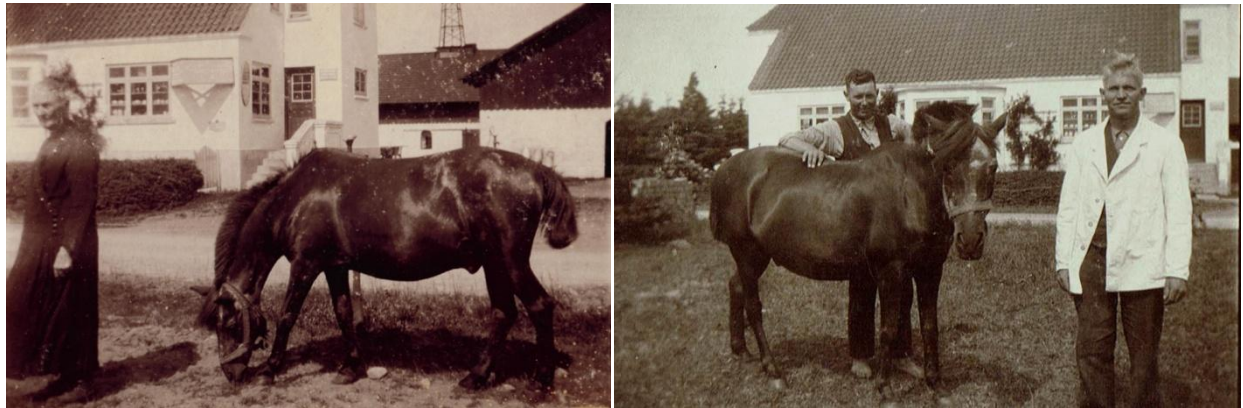

Uggerhalnegaard omkring 1900. Der er endnu stråtag på udlængerne. Den ældste bygning er opført i 1800. Staldene er bygget i 1850. Foto venligst udlånt af Anker Østergaard Christensen, Vodskov.

Forinden Peter Herman Jensen i 1916 solgte 7a, havde han udstykket ca. 50 tdr. land som fik matr. nr. 7y og 7q og her opført et landbrug, som blev kaldt "Ny Uggerhalne". I 1917 købte Peter Herman 2q, et stykke skov, hvoraf en del var fredskov, sydøst for Grindstedvej og øst for jernbanen Vodskov – Østervraa, som da var under etablering. Anker Østergaard Christensen fortæller, at hans bedstefar først opførte bygninger til kreaturer og høst, dernæst fulgte i 1917 stuehuset, opført på det, der i dag er Grindstedvej nr. 50B. Stuehuset var opført i en slags glideforskalling af slaggebeton. Mureren satte forskallingen, Peter Herman, Marius og karlen blandede og støbte. Et særpræget hus opført i en landsby i 1917.

Horsens-Hammer Hjemstavnsforening
Lokalhistorisk Arkiv

"Ny Uggerhalne" i begyndelsen af 1920erne. Bemærk de to købmandsskilte på stuehuset og varerne i stuevinduet. På fotoet til højre ses Marius iført købmandskittel. Foto venligst udlånt af Anker Østergaard Christensen, Vodskov.

Anker fortæller, at Marius i starten af 1920erne havde købmandshandel i "Ny Uggerhalne". Der var dog stærk konkurrence fra de tre købmænd i Grindsted, fra Hans Jensens købmandshandel opført i 1919 tæt på Uggerhalne station og fra købmanden i Kinnerup, så Marius måtte indstille sin handelsvirksomhed efter få års virke.

"Ny Uggerhalne" med flagstang og vindrose på laden. Fotoet viser "Ny Uggerhalne" og "Villa Verna" og "Granhøj" syd for Grindstedvej. Fotoene er fra 1930erne og venligst udlånt af Anker Østergaard Christensen, Vodskov.

I 1930 blev en grund på modsatte side af Grindstedvej udstykket, fra "Ny Uggerhalne". Her opførte Peter Hermans broder, Godtfred Jensen et lille landsted kaldet "Villa Verna". Huset var særpræget på den måde, at det havde en temmelig høj rejsning. Mod nord var der glaserede i taget, hvilket gav et særligt lys, som Godtfred, der var fotograf udnyttede. Godtfred havde forretning i Danmarksgade 51, Aalborg.

Senere kom pens. lærer Hans Tausen Mellerup (1877–1947) fra Kraghedegaard Skole til at bo i huset. Hans Mellerup var født i Grindsted Skole 1877 som søn af lærer og kirkesanger Steffen Jensen og Johanne Nielsen. Hans Mellerup var enkemand efter Johanne Jensen Vejby, som døde i 1930. De havde to sønner, Asger og Tage Mellerup, kunstneriske mennesker; de kendte Asger Jørgensen, senere

Horsens-Hammer Hjemstavnsforening

Lokalhistorisk Arkiv

Jorn, som kom i huset. Måske var det Asger Jorn, der gav Asger Mellerup et maleri, som han solgte billigt til købmand Johansen, der senere, da Jorn var blevet en kendt maler, solgte maleriet og fik råd til en Folkevogn. Asger Mellerup var en urolig sjæl, som endte på landevejen. Måske hænger det sådan sammen, siger Anker! Tage Mellerup (1911–1988) debuterede som maler i 1938 på Kunstnernes Efterårsudstilling, her udstillede han frem til 1944, derefter på andre udstillinger i ind- og udland. Han tilhørte de såkaldte Høst-malere og arbejdede i et delvist abstrakt formsprog. Hans store indsats blev som scenograf på teatre i København og provinsen. Fra 1962 til 1980 var Tage scenograf ved DR TV.

Tage Mellerup: Figure composition, 1941

Peter Herman Jensen på "Ny Uggerhalne" blev efterhånden svagere og i 1931 blev en ny omforandring gennemført, "Ny Uggerhalne" blev delt i to ejendomme:

Hartvig Christensen, der var gift med Peter Herman og Ane Kirstines datter, Emilie overtog "Ny Uggerhalne" matr. nr. 7y og 7q. Hartvig og Emilie var egentlig etableret med et statshusmandssted i Nr. Kongerslev, men Emilie længtes tilbage til Uggerhalne, fortæller Anker. Muligheden kom altså i 1931, hvor hendes far, Peter Herman besluttede at dele gård og parceller i to ejendomme.

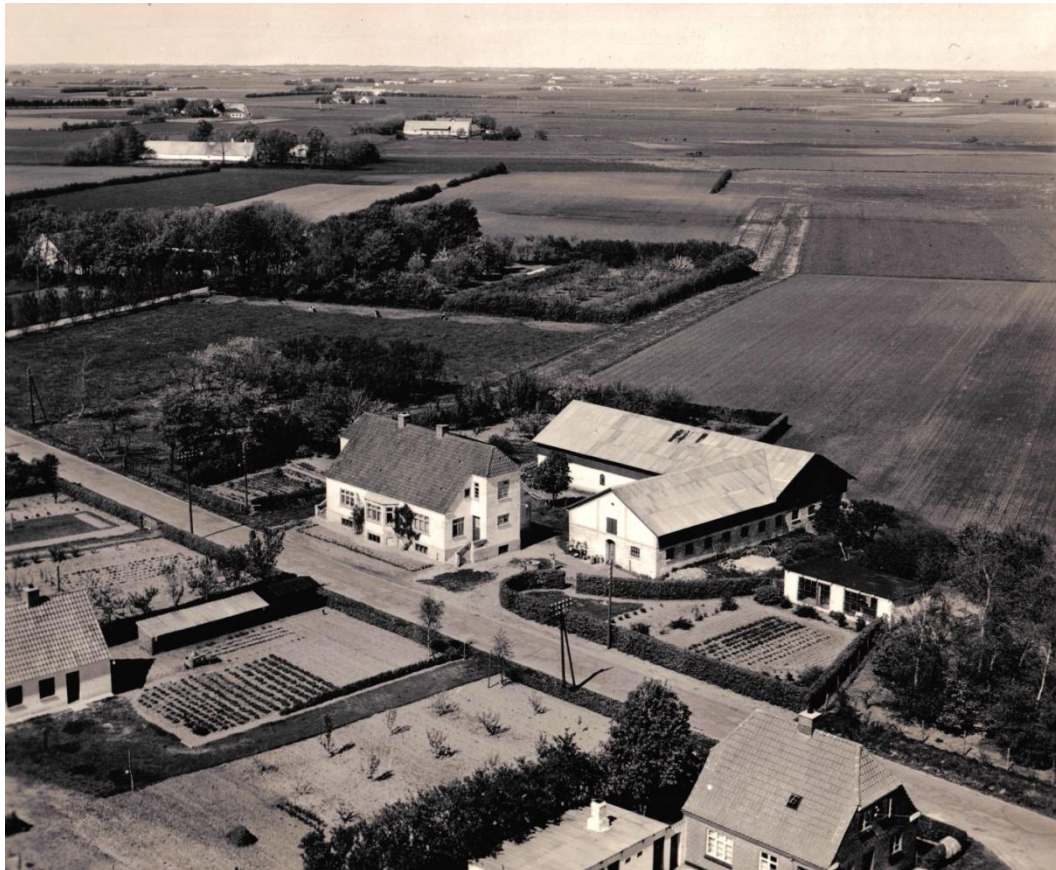
Det lykkedes Hartvig at få samlet alle sine marker tæt på gården, idet han i 1961 mageskiftede 2q (fredsskovsarealet, som lå mellem Kongevejen (Gl. Sæbyvej) og jernbanen – den var dog for længst nedlagt) med Jørgen Højer på Kinnerupgaard. Højer fik et skovareal tæt på Kinnerupgaard, Hartvig fik en jordlod nord for ejendommen og dermed samlet sine marker. Anker, der er født i 1940, voksede op på "Ny Uggerhalne" sammen med sin storebror Jens Laurits og søstre Annelise og Birgit. Anker fik en uddannelse inden for landbruget.

I 1966 var Hartvig parat til at gå på pension, han udstykkede en parcel og byggede hus på Grindstedvej 46, herfra kunne han se næste generation, Anker og Elin, fortsætte landbrugsproduktionen; et traditionelt landbrug med køer, ungkreaturer, svin og høns. Anker og Elin havde ejendommen frem til 2006, hvor de solgte til Orla Nielsen, som lagde markerne til den nye "Møgelosegaard". I 2008 solgte han 7y, der nu var "reduceret" til et beboelseshus til Lydia og Kenneth Beck. De fjernede lade og stald og restaurerede nænsomt det smukke hus, som Peter Herman i 1917 byggede. Samrådet for Grindsted & Uggerhalne præmierede huset i 2016.

Horsens-Hammer Hjemstavnsforening

Lokalhistorisk Arkiv

Luftfoto fra 1950erne med "Ny Uggerhalne" i forgrunden. Uggerhalnegaard anes til venstre i billedet. Øverst oppe til venstre ses først Brd. Starckes gård i Birket derefter følger "Birket", som Sæderup Starcke og senere hans søn Gunnar Sæderup Starcke i mange år drev. Lidt længere nordpå anes Kasper og Elly Djernis' ejendom. Den ældgamle "drivvej" hvor kørerne gik for at komme ud i engene mod nord kan ses til venstre for "Ny Uggerhalne". Huset direkte over for "Ny Uggerhalne" er det hus, som Marius Mark Jensen flyttede ind i efter salget af "Granhøj".

Foto er venligst udlånt af Anker Østergaard Christensen, Vodskov.

Den anden forandring, der skete i 1931, med delingen af "Ny Uggerhalne", var, at der på den modsatte side af Grindstedvej, blev bygget en landbrugsejendom kaldet "Granhøj". Den fik matr. nr. 7p og havde også parcellen 7r, der lå længst mod vest op til skellet mod Grindsted Bylaug. Her flyttede Peter Herman, Ane Kirstine og Marius over. Det var sønnen Marius Mark Jensen, der var ejer. Peter Herman, der var født i 1859, døde i 1935. Ane Kirstine boede sammen med Marius indtil sin død i 1945. Der var det særprægede ved "Granhøjs" udbygning, at stald og lade var i samme bygning. Fordi bygningen lå på en bakke var, lå lade i "kælderen".

Marius drev "Granhøj" indtil 1947, hvor han solgte til Anthon og Karoline Madsen. Forinden havde han udstykket en grund lidt øst for "Granhøj", matr. nr. 7æ. På denne grund opførte Marius et hus, egentlig en sidebygning til det stuehus, der senere skulle bygges; det skete dog ikke, fortæller Anker. Marius boede her i sidehuset på Grindstedvej 39 til sin død den 21. september 1956.

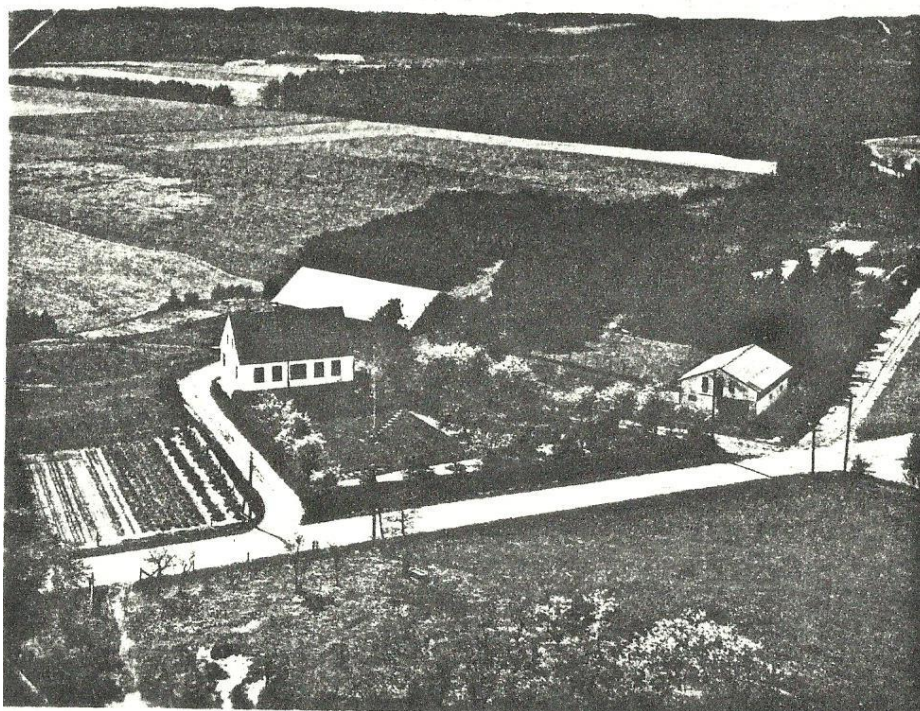
Horsens-Hammer Hjemstavnsforening

Lokalhistorisk Arkiv

Tegning af den stald og "kælderlade" på "Granhøj". Tegning Anker Østergaard Christensen 2019.

I forbindelse med at Anthon og Karoline solgte "Granhøj", blev ejendommen nedlagt som landbrug, markerne blev solgt til Jørgen Høyer på Kinnerupgaard og der blev indrettet automobilværksted og handel med biler. I 1978 overtog Hans og Fanny Stochholm "Granhøj", de udførte en gennemgribende renovering af huset, der efterfølgende kom til at fremstå som et lysende eksempel på et smukt renoveret landsbyhus.

Luftfoto af "Granhøj" omkring 1940. Stuehus, stald- og lade bagved stuehuset, tæt på Møgellosevej ses maskinhuset, hvor der på loftet var plads til korn. Foto venligst udlånt af Hans Stochholm, Uggerhalne.

Horsens-Hammer Hjemstavnsforening

Lokalhistorisk Arkiv

Kildemateriale:

Kirkebøger og Folketællinger

Domstolsstyrelsen. Indskannede Tingbøger 1927-2000

Hvetbo Herredsfoged. Realregister 1865 – 1955. Horsens Sogn samt Tillægsregistre.

Matrikelkort: "Øster og Vester Kinderup, Eget og Uggerhale. Opmaalt og Tegnet 1812, Omtegnet 1896. Omtegnet og trykt 1965".

Opslag på OIS (Offentlig Informations Server) og Google.

Samtaler med Anker og Elin Østergaard Christensen sommeren 2019 og med Niels Jørgen Jensen maj 2019.

Poul Dahl

Horsens-Hammer Hjemstavnsforening

Lokalhistorisk Arkiv

Juni 2019